

Eduskunnan puhemies Jussi Halla-aho 18.5.2025

Arvoisat läsnäolijat, seurakunta, naiset ja herrat,

Tänään on kaatuneiden muistopäivä, ja seisomme Lappeen Marian kirkon sankarihautausmaalla hiljaisina ja nöyrinä. Olemme kokoontuneet siunaamaan haudan lepoon 26 tunnistamatonta sankarivainajaa – suomalaisia sotilaita, jotka kaatuivat maansa puolesta ja joiden maalliset jäänteet on vuosikymmenten jälkeen löydetty ja tuotu takaisin. Vainajat ovat jälleen omiensa joukossa, omassa maassaan. Tänään emme ainoastaan hyvästele heitä vaan otamme heidät myös vastaan ja sanomme: Tervetuloa kotiin.

Jokaisella kaatuneella on tarinansa, vaikka emme heidän nimiään tiedäkään. Heidän elämänsä katkesi sodan myllerryksessä rintamalla, mutta heidän uhrauksensa, rohkeutensa ja velvollisuudentuntonsa ovat jättäneet pysyvän jäljen meidän historiaamme. He ovat osa sitä ihmettä, jonka ansiosta maamme säilytti vapautensa hyvin vaikeissa olosuhteissa ja vastoin kaikkia todennäköisyyksiä.

Taistelukentille jäi vuosien 1939–1945 sodissa yli 13 000 suomalaista sotilasta. Se on luku, joka kertoo sodan mittasuhteista, mutta ennen kaikkea se kertoo yksittäisistä ihmisistä, jotka eivät koskaan palanneet koteihinsa. Heidän etsimisensä ja tunnistamisensa on kunniavelan maksamista sekä heille itselleen että heidän omaisilleen. Se on viesti siitä, että kuluipa kuinka kauan tahansa, ketään ei unohdeta eikä ketään jätetä.

Valtiovallan ja Suomen kansan puolesta haluan esittää kiitoksen niille, jotka ovat tehneet tämän päivän mahdolliseksi. Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys on tehnyt arvokasta ja pitkäjänteistä työtä. Vuodesta 1992 alkaen suoritetuissa etsinnöissä on löydetty jo noin 1600 sankarivainajan jäänteet. Heistä noin neljännes, 440 vainajaa on kyetty tunnistamaan vuoden 2024 loppuun mennessä – kiitos tarkan arkistotyön ja nykyaikaisten tutkimusmenetelmien. Tämä on työtä, jota ei tehdä palkkiosta tai kunnian vuoksi. Se on työtä, jossa historia, isänmaallisuus ja inhimillisyys kohtaavat.

Veteraanisukupolven työ ja sankarivainajien uhri eivät saa milloinkaan unohtua, ja meidän nuorempien sukupolvien edustajien tehtävä on pitää siitä huolta. Kuten jalkaväenkenraali Adolf Ehnrooth totesi: ”Kansa, joka ei tunne menneisyyttään, ei hallitse nykyisyyttään, eikä ole valmis rakentamaan tulevaisuuttaan.” Nyt, kun sotiemme veteraanien rivit harvenevat, Tammenlehvän perinneliitto on ottanut vetovastuun perinnetyöstä. Haluan toivottaa menestystä vaativaan ja erittäin tärkeään tehtäväänne.

Tällaiset hetket ovat tärkeitä muiston vaalimiseksi. Ne muistuttavat meitä vapauden hinnasta ja siitä, että tämä maa – ainoa kotimaamme, maa, jossa voimme elää omalla kielellämme omamme näköistä elämää omia arvojamme heijastavien lakien vallitessa – ei ole itsestäänselvyys. Se on lunastettu kalliilla hinnalla. Kun suursota on palannut Eurooppaan ja ukrainalaiset taistelevat jo neljättä vuotta omasta vapaudestaan, näitä asioita tulee ajatelleeksi entistäkin syvällisemmin.

Tänään, hiljaisessa kevätpäivässä, kumarramme sankareidemme muistolle. Emme tiedä heidän kasvojaan emmekä heidän nimiään, mutta tunnemme heidän merkityksensä. Emme kuule heidän ääntään, mutta heidän tekonsa puhuvat yhä meille.

Vaikka hautaan siunaaminen on aina haikea, surullinenkin tapahtuma, meille antaa lohtua se, että nämä sankarit antoivat henkensä puolustaessaan kalleinta, isänmaataan, ja että heidän uhrinsa ei ollut turha. Valtiovallan ja suomalaisen kansanvallan puolesta lausun osanottoni kaikkien sankarivainajien omaisille sekä kiitokseni niille, joiden sitkeän työn ansiosta tänään siunattavat vainajat ovat yli kahdeksan vuosikymmenen jälkeen saaneet leposijan kotimaan mullassa.

Kunnia heidän muistolleen.

Siunattu olkoon heidän matkansa.